

KOLIK NÁS STOJÍ PRŮTAHY U STAVEBNÍHO ŘÍZENÍ A VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK?

ZDENĚK ZAJÍČEK

XXVIII. celostátní finanční konference SMO ČR
10. prosince 2025

Informační studie Národní rozpočtové rady (březen 2025)

Hospodaření obcí a krajů a úročení jejich úspor:

*„Hospodaření územních samosprávných celků je v delším horizontu **charakterizováno významnými přebytky**, které vedou k hromadění finančních prostředků. Tyto přebytky **mají dlouhodobě rostoucí trend**, zatímco **investiční aktivita** místních samospráv **se nijak nezvyšuje**, a tak jejich naprostá většina končí na bankovních účtech, kde **se jejich kupní síla vlivem rostoucí cenové hladiny časem významně snižuje**.“*

Stav na bankovních účtech územních samospráv v roce 2024

(včetně jimi zřizovaných právnických osob)

Obce

421,9 mld. Kč

Kraje

105,5 mld. Kč

Zdroj: MF ČR

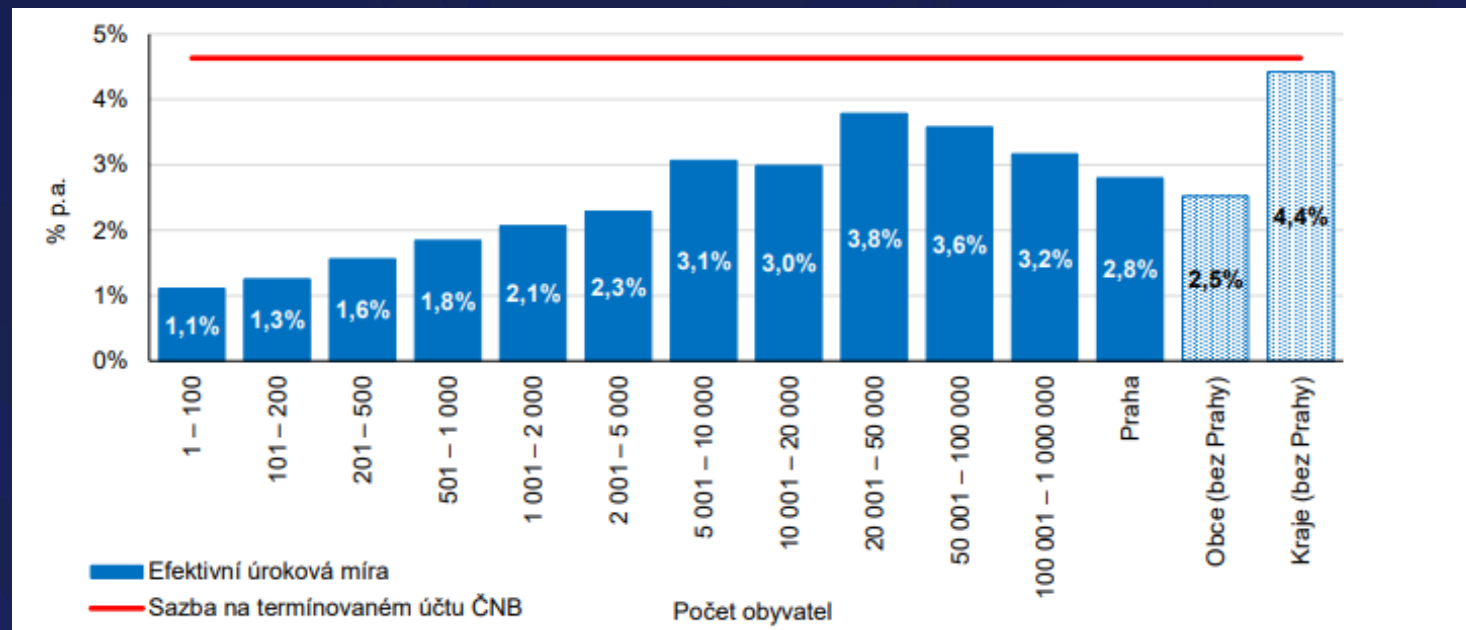
Informační studie Národní rozpočtové rady (březen 2025)

Hospodaření obcí a krajů a úročení jejich úspor:

! Nadpoloviční většina všech obcí nedosáhla ani na 1 % p.a. (především malé obce)

! Průměrná efektivní úroková míra tříměsíčního termínovaného účtu státní pokladny u ČNB ale v roce 2024 činila přibližně 4,6 % p.a.

Graf Nominální efektivní úroková míra územních samospráv v roce 2024

Zdroj: Úřad Národní rozpočtové rady, Státní pokladna MF ČR

Samosprávci nejsou blázni!

- **Nelze podezírat samosprávy z toho, že by neměly zájem investovat peníze do bydlení, škol, školek, sportovní hal a hřišť, bazénů, knihoven nebo divadel, do domovů seniorů, do chodníků, silnic, a dalších potřebných oblastí, které jsou jejich voliči v obci, městě nebo kraji očekávány a poptávány.**
- **Neznám žádného hejtmána, primátora nebo starostu, který by si myslel, že je lepší nechat peníze města na účtu u banky s malým zhodnocením místo toho, aby doručil voličům očekávanou stavbu.**

Příčiny

- **Investiční nestabilita** – délka volebního období vs. příprava a realizace staveb (nedokončené projekty se přehodnocují, auditují, zastavují)
- **Kriminalizace** politiků a úředníků v investičním procesu (kdo nic nedělá, nic nezkazí)
- **Komplikovanost a průtahy stavebního řízení** (neschopnost plánovat investici, když nevím, kdy bude povolena)
- **NIMBYzace veřejného prostoru** (diktatura menšiny)

Příčiny

- **Problematika veřejných zakázek** (složitost zadávacího procesu a nedostatek kvalifikovaných pracovníků na straně zadavatele)
- **Nedostatek kvalitních investičních pracovníků** na straně obcí a měst pro přípravu a realizaci staveb (stárnoucí generace odborníků/nedostatečný zájem od mladé generace)
- **Složitost a nejistota spojená se systémem dotací** (mnoho programů/malá prioritizace tvrdých investic/uznatelnost/neuznatelnost nákladů/sankce)
- **Nedostatečná provázanost příjmů územních samospráv s místní ekonomikou** (RUD v současném pojetí neplní roli motivátora)

Zjištění – SYSTÉMOVÁ PORUCHA

- Peníze na účtech samospráv jsou důsledkem chronické systémové poruchy, kterou samosprávy nemají možnost sami odstranit.
- Poruchu je nutné z velké části odstranit změnou legislativy v oblasti stavebního řízení a veřejných zakázek
- Obce, města a kraje musí být motivovány k větší investiční aktivitě ve svém území (veřejné i soukromé) prostřednictvím přímé daňové alokace (revize RUD) a úvěrové, garanční nebo dotační programy (NRB)
- DeNIMBYzace a dekriminalizace – nutná změna společenského klimatu

DĚKUJI ZA POZORNOST.

Hospodářská komora České republiky

Florentinum (recepce A), Na Florenci 2116/15

110 00 Praha 1